

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Varga-utca 5. :: Telefon-sz. 789.

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1800 korona,
Előfizetési ár egy hóra 35000 K

Javornitzky Kánsz-vezértitkár nyilatkozata a „Debreczen” számára a kinevezésekről, a lakáspénzről és a családi pótlékról.

Dr. Javornitzky Jenő, igazságügy-miniszteri számvevőségi főtanácsos, a KANSz vezértitkára, az elmúlt napokban, mint a segédhivatali vizsgán közreműködött bizottság egyik tagja Debreczenben tartózkodott — a Debreczen vasárnapi számában már nyilatkozott a várható fizetésrendezésről. Munkatársunk megkérdezte azonban a vezértitkárt a tisztviselő-társadalmat érintő két más kérdésről is, nevezetesen a lakáspénz és családi pótlék, továbbá a kinevezések kérdéséről. Az alábbi választ nyertük:

— A lakáspénz és a családi pótlék miatt sok a panasz. A lakáspénz a lakberek kioldására a legtöbb alkalmazottnál nem elégséges. A lakáspénz összegét a régi alaplakáspénzek figyelembevételével kellene megállapítani és pedig a bértek engedélyezett mértékében. Hozzájárulva az engedélyezett többi lakbérpótlékot is. A lakáspénzeknek a családtagok számára való megállapítását megelőzni kell és szükséges, hogy a kisebb alkalmazottak lakpénze általánosságban emeltesse, továbbá hogy a lakáspénzek összege az elmaradottak szerint újabb megállapítások.

— A családi pótlék összegét emelni kell és a családi pótlék élvezetét engedélyezni kellene a kezelők, díjnokok, atisztek és szolgák 16 év életkortól eltérő gyermekei után is, ha azok tanulmányaikat folytatják, — vagy tanoncok.

— A kinevezések az egyik minisztertanácsos hozott határozat szerint egyelőre szünetelnek. A kinevezésekre a létszámamassztás után fogják megadni a lehetőséget. A kezdő tisztviselői állásokban vagyis a kezelőknek, díjnokoknak továbbá a tisztviselőknél és szolgáknál a létszámában már több éve nem volt kinevezés. Ezeknek az elmaradt előléptetését kell első sorban és kellő mértékben lehetővé tenni de ugyanezek biztosítani kell az előléptést, vagyis a kinevezést a tisztviselői létszámában és pedig a megállapítandó normál létszámában bekövetkezett üresedéseknek legalább fele részében, ezenfelül azonban az érdemes és az egy fizetési osztályban hosszabb szolg. idővel bíró tisztviselőknél a nagyobb fizetést adó előbbrejutást engedélyezni kell az alatt az átmeneti idő alatt is, amíg a kihalt létszám a költségvetésben szerepel.

— A KANSz minden alkalmat és lehetőséget felhasznál a tényleges közszolgálati alkalmazottak továbbá a nyugdíjasok özvegyek és árvák helyzetének kielégítő megjavítására és az egyes különleges sármek orvoslása végett.

— Legutóbb a státuszrendezésre nézve tett részletes előterjesztést, valamint a fizetések és ellátási díjak emelésére nézve tett kimerítő javas-

Észszerűen takarékoskodnunk kell, mondja a kormányzó.

„Vigyázni kell, hogy gyanus multu félegzisztenciák a falu lelkét meg ne ronghassák.” — A kormányzó Mezőtúron, testvére gondnoki beiktatásán. — Baltazár püspök üdvözölte és az ebéden köszöntötte fel a kormányzót.

A tiszavdeli református egyházkerület ma délelőtt iktatta be Mezőtúron új gondnokát: vitéz Horthy István nyug. lovassági tábornokot. A beiktatáson megjelent Horthy Miklós kormányzó, akit az állomáson ünnepélyesen fogadtak. A református templomban tartott istentisztelet után Végh Sándor helyettes világi gondnok megnyitotta a közgyűlést, amelyet Baltazár Dezső püspök üdvözölő beszéde vezetett be.

Dr. Baltazár Dezső püspök a következő szavakkal üdvözölte a kormányzót:

— A Tiszántúli ref. egyházkerület nevében — mondotta — szeretettel és tisztelettel üdvözlöm a kormányzó urat, úgy is, mint államfőt, úgy is, mint egyházunk tagját, testvérünket. Szeretném, ha akaratunk méltánylásával kedvesen vennék ezt az üdvözlést. Ha én, mint tolmács, a magam kicsiségében és gyarlóságában nem is jelentek semmit, az én szavaimban most 800,000 ember, — Csonkama gyarország ref. egyházának fele része beszél. Ennek a népnek a konzervativizmus az alapulajdonsága, ami abból a meggyőződésből származik, hogy a tisztas elődök alapító és alakító bölcsességét sok idők és emberek hibás próbálkozásainak bukása alakította ki. Ez következik abból az alázatosságból is, hogy nem okvetlenül tartja a mindenkori jelen nemzetiséget bölcsőbbnek és különbnek a mindenkor elmult nemzedéknél. Kérjük az Uristent, hogy adjon a kormányzó urnak bő szívet igazságos értelmet, biztos elhatározást minden jóra és kitarfást a boldogság felé vezető úton. Adjon hazánk feltámasztásában és diadalába vetett olthatatlan hitet és minden hatalmat.

Ezután az új gondnok letette az esküt és megtartotta székfoglalóját, amelyben hazafiságra vallásosságra és az egyházi fegyelem hevezetésére hvtta fel a híveket. Tóth János, az OFB elnöke, a világiak nevében üd-

latot, amelyben a súlyos helyzetet s annak hátrányait feltárva a külföldi közszolg. alkalmazottak és a magántisztviselők illetmény szabályzatát is minden vonatkozásban ismertette. A kinevezési lehetőség biztosítására nézve is emlékiratot mutatott be. A magyar kormány jóindulatában bízva, remélem, hogy a tisztviselők, valamint a nyugdíjasok, özvegyek és árvák helyzetének bizonyos mértéű fokozatos javítása nem fog elmaradni.

vezette az egyházmegye új gondnokát.

A beiktatás után a kormányzó a gimnázium tornatermében fogadta a küldöttek üdvözlését, melyre válaszolva egyebek között a következőket mondta:

— Hazánkat fajunk ősi erényei szereztek meg; hogy pedig a szegény letes összeomlását meg kellett érnünk — azt az erények megfogvatkozása hozta, Gyanus multu, félegzisztenciák aknamunkája megfertőzte a maga mérgegyagávját ezt az országot; egymásra uszított bennünket és ellentéteket szított azok közt, akik

Osztrák--magyar válogatott 3:1 (2:1)

Az első gólt Takács lötte — A mérkőzés lefolyása — 50 ezer néző a Hohewarten

Bécs, máj. 5. Az osztrák-magyar válogatott mérkőzés az osztrákok javára 3:1 arányban végződött, félidő 2:1. Az első gólt az első félidő 21-ik percében Takács lötte. Az osztrákok kiegyenlítő gólját a 34-ik percében Hausler lötte. Az osztrákok második gólját a 37-ik percében Haftl szerezte. A második félidő 41-ik percében ugyanez Haftl lötte a harmadik osztrák gólt is. A bíró Vogl III-at kiállította, mert Cuttit csúnyán elfaultolta.

Egy másik jelentés ezeket mondja: — A Hohewarte pályán körülbelül 50 ezer néző előtt játszódott le ma az osztrák-magyar labdarugó mérkőzés — Ausztria 3:1 (2:1) arányban diadalt aratott, de a számszerű eredmény nem egészen fedi a játékban lefolyását, mert a két fél a játékban meglehetősen egyenrangú volt és az osztrákok nagy eredménye Fischer (Wienna) egyéni teljesítményére vezethető vissza, aki mind a három

összetartottak, meggyengítve és lehetetlenné téve ekként azoknak sorát, akik hazájukat mindenek felett szeretik.

— Ellentéteket és gyűlölködést szítottak a keresztény vallásfelekezetek közt, pedig be kell látnunk hogy nem a vallásunk, de a haza és fajunk vannak veszélyben, tehát ezeknek érdekében van összetartásra szükség.

— Amire legjobban kell vigyáznunk, az, hogy a falu lelkét meg ne ronghassák. Tövtanoknak kellő felvilágosítás nélkül még a falu is áldozatul eshet. Ezért szükséges, hogy a vezetés minden téren őzietlen, kipróbált, megbízható és seplőtlen egyének kezében összpontosuljon.

— Még csak egyet akarok mondani!

— Ma, midőn pénzünknek ismét megvan a maga komoly értéke,

nincs helye többé a mult évek könnyelmű költekezésének. Észszerűen takarékoskodnunk kell.

— Vallássalal párosult hazaszeretet, összetartás, munka és takarékoság az, amit a haza minden igaz fiától elvár.

A kormányzó ezután Magasházy László első szárnysegéd kíséretében kocsira szállt és Hajdu József kir. közjegyző meglátogatására indult. Délután 2 órakor az államfő részt vett a kaszinóban tiszteletére rendezett diszebeden. Baltazár Dezső köszöntötte fel a kormányzót, aki negyed 5 órakor indult el Mezőtúrról. Pusztafenyőn autóra szállt és Pusztakengyelre ment.

gólt mesterien készítette elő. Kivétel még Aigner osztrák kapus működése érdemel említést.

Magyar részről különösen Orth tünt ki technikájával. Nagyon jók voltak a szélsők is. Orth mellett még Takács említendő; Kohut viszont csődöt mondott. A fedezetsorban fürgességével különösen Blum tűnt ki; jobboldali fedezettársa, Furman teljes kudarcot vallott. A kapus és a hátvédek nagyon jók voltak. Az első gólt a játék kezdete után 21 perccel magyar részről Takács rugta be; 11 perccel utóbb Fischer előkészítés után Hauslernek sikerült kiegyenlíteni; nyomban ezután Haftl megszerezte a vezetést. Ausztria számára a második félidő majdnem gól nélkül folyt le; éppen a befejezés előtt sikerült Schweigernak Fischer előkészítését harmadik góllá értékesíteni. Ausztria javára.

(Saját tudósítónk jelentése.) — A magyar labdarugó sport újradelégben lelkesen bizakodóknak csatlakoz-

választ adott az 56-ik osztrák-magyar mérkőzés. Játékos esabítások, külföldre vándorlás, gazdasági leromlás ezer akadályain keresztül jutott el a labdarugás ahhoz az időpont-hoz, amikor választani kell a két ut között.

A tétovázó, driblizó álláspont kelteti a magyar labdarugó sport népszerűségét és a magyar virtus és győzni akarás, ha egyik-másik mérkőzésen fel is csillog, nem szabad elfelejtetni azokat a súlyos kudarcokat, amelyeknek betetőzése a mai vereség.

A Hohewarte pályán 40.000 ember méltó keretet adott annak az eseménynek, amelyet ma 56-ik ízben — mindkét nemzet sport közönsége a régi tradíciókhoz híven várakozással és reménykedéssel kísért. Mégis hiányzott ebből a közönségből, de a játékosokból is az a hangulat, mely a két nemzet összecsapásánál a mérkőzés különös jellegét, ünneplés külsőjét mindenkor megadta. Elmaradtak a szokásos üdvözlések is, a pályára lépő csapatokat sem fogadta az a dübörgő tapsorkán, amely a kedvenceknek szokott kijárni.

Cejnár bíró sipjére eredeti összejáratásban álltak fel a játékosok.

Változatos hullámzó játék. — Pár perc múlva kitűnik, hogy az osztrák csapat főnökebb, csatársora lendületesebb, amelyben Fischer ördögűzős játéka valóságos megbabonázza a magyar védelmet, de rövidesen kitűnik az is, hogy a magyar csapat gerince: a fedeztetor beteg. Hiányzik az összekötő kapocs, amely a csatársornak támogatást, jól használható labdákat adjon, a védelemben pedig segítőtárs legyen a hátvédeknek.

Ezért veszítettük el a mérkőzést. A vezető gólt a magyar csapat érte el Takács révén, aki egy a kapufélfáról visszapatánuló labdát a 23-ik percben védhetetlenül továbbít Aigner kapujába.

Ujrakezdés után az osztrákok támadnak és a 35-ik percben Hausler lövése megszerzi az osztrákoknak a kiegyenlítő gólt. — Alig pár pernyi játék után Fischer beadásából Hafll a vezető gólt rugja.

A második félidőben a magyar csapat kezdetben félfényben volt, de a fedeztetor késése és a csatárok puhasága miatt a kiegyenlítés elmaradt. — Később Gschweidl csúnyán faultolja Vogl III-at, aki viszont nem kéri alkalomadtán Cuttinak visszaadni a kölcsönt.

Erre a visszafojtott indulatok kitörnek. A tribünön óriási püfözés közben követelik a bírótól a megtorlást. A bíró Vogl III-at kiállítja. Az utolsó percben a meggyengült magyar védelem nem tudja megakadályozni, hogy Hafll erősen kiugorva, erősen ofszeid állásból a 3-ik gólt ne rugja.

A bíró a mérkőzés végét jelzi.

A kisantant konferenciája.

Prága május 5. Dr. Benes cseh külügyminiszter ma Bécsen és Bukarestben utazott, a kisantant konferenciájára.

Szabadkán Benes találkozik Nincsics szerb külügyminiszterrel és vele együtt utazik Bukarestbe.

Augusztusban ki kell üríteni a Ruhrvidéket.

Düsseldorf, május 4. Duisburg és Düsseldorf főpolgármesterei mai megbeszélésükön a legnagyobb hangsúllyal a közlekedési kérdések érdekében feltüntetni szükséges, hogy Duisburg, Düsseldorf és Ruhrort városokat a Ruhr vidéken egy ideigleg ürítsék ki. Dr. Yares rámtatott, hogy nincs kétség abban, hogy a szankcióként megszálított, egész terület kiürítésének legkésőbb ez év augusztus 16-án meg kell történnie.

Smith főbiztos kijelenti, hogy a külföldi kölcsönnek csak egyharmadát kellett igénybe venni

Működéséért semmiféle díjazást nem fogad el

Budaest, május 5. Smith, Magyarország népszövetségi főbiztosa a World munkatársa előtt kijelentette, Magyarországon megérkezésekor a legszívezebb fogadtat srálált és hogy a kormány a legmesszebbmenő előzékenységet tanúsította.

Smith ezt is kijelentette, hogy a magyar pénzügyeket már is szánják.

A Newyork-Herold Tribune tudósítója beszélgetett a főbiztossal, aki a következőket mondotta:

— A magyar államháztartást hat

hónapon belül rendbe hoztuk és a rendelkezésre bocsajtott külföldi kölcsönnek csak harmadát kellett igénybe vennünk. A másik kétharmad részét egy bankban helyezték el.

Előre átha ólag a magyar kormány ezután is jövedelmei arányában fogja megszabni a kiadási határokat.

Smith május 6-án száll hajó, hogy visszatérjen Magyarországra, ahol még egy évet óhajt t leni.

Megjegyezte a főbiztos azt is, hogy műk d s é r t nem fogad el semmi díjazást. Csak tényleges kiadásait térítik meg.

Megbukott a passzivitás.

Szilágyi és nyolc társa hemogy a parlamentbe, Nagy Vincék és a szociáldemokraták továbbra is passzivitásban maradnak.

Budapest, május 5. A demokratikus blokk intézőbizottsága mai értekezletén úgy határozott, hogy tudomásul veszi Szilágyi Lajosnak 8 társának az állástoglalását és megengedi nekik, hogy részt vegyenek a parlament ülésén. Így Szilágyiék vaószíntőleg már holnap megjelennek a parlamentben és a demokratikus blokkból még sem válnak ki.

A határozat után Szilágyi Lajos kijelentette, hogy a nemzetgyűlés szedai ülésén felszólal és nyilatko-

zik a passzivitás megszüntetése kérdésében és azt javasolja, hogy a kormány vonja vissza a választójogi javaslatot, hívjon össze pártközi konferenciát és szerkesszen új javaslatot. Az értekezleten Szilágyi Lajos indítványt tesz a passzivitás megszüntetésére.

Peidl Gyula kijelentette, hogy a szociáldemokraták továbbra is passzivitásban maradnak. Hegyemegi Kiss Pál, Vázsonyi és Nagy Vince Peidlhez csatlakoztak.

Ausztria kormányválság előtt.

Ellentét a nagynémetek és a keresztényszociálisták közt

Bécs, május 5. A takar kossági szervezetnek egyik legfontosabb követése az, hogy a közigazgatás pénzügyi terhein enyhítsen.

E cél érdekében arra törekednek, hogy az állami tisztviselők munkáját a tartományi tisztviselők vegék át, hogy a tartományok maguk nevezék ki ezután a kettős munkát végző hivatalnokokat.

A jelenlegi koalíciós kormány megalakulásakor ezt a problémát függő kérdésnek minősítette. Mint-hogy az idő mindobban sürgette a kérdés megoldását, a keresztényszociálisták tartományi képviselői

behatán foglalkoztak ezzel a kérdés el.

A tanácskozáson az a vélemény alakult ki, hogy a tartományoknak mieóbb át kell vennők az állami tisztviselőket, hogy ily módon jelen-tékenyen megőnyítsék az állam pénzügyi terhét.

Elhatározásukat közölték a kancellárral, aki előtt a nagynémetek kijelentették, hogy semmiképpen sem járulhatnak hozzá a keresztényszociálisták által ajánlott megoldáshoz.

A két párt közti ellentétet, ha nem sikerül kiküszöbölni, könnyen kormányválságra vezetne.

Vita a zárszámadásokról

A nemzetgyűlés ülése — Miniszteri válasz a szerb atrocitásokról szóló interpellációra

Budapest, május 5. A nemzetgyűlés ülésének elején kimondták a sürgősséget az építkezés előmozdításáról szóló javaslatra, azután a zárszámadásokat tárgyalták. Nánássy Andor előadó megindokolta, hogy miért késett az elszámolások betér-jesztése.

Utána Strausz István indokolja meg a bizottság javaslatával szemben beadott kisebbségi külön véleményét. Indítványozza, hogy az összes benyújtott kimutatások tárgyalását vegyék le a napirendről és utasítsák a legfőbb államj számvevőszéket, hogy más alapokon szerkesztett kimutatásokat terjesszen elő.

Strausz István beszéde végén Károly király békeszerető törekvéseiről szól. Hivatkozik e tekintetben Lloyd George egyik nyilatkozatára is, aki Károly királyról, mint békeszerető uralkodóról emlékezik meg. Végül annak a reményének ad kifejezést,

hogy az ország újra erős és hatalmas lesz. Kéri javaslatának elfogadását.

Nemes Bertalan a következő felszólaló, aki visszautasítja Strausz Istvánnak azt a vádat, mintha a bizottság nem tanumányozta volna eléggé át a zárszámadás; jelentéseket.

Bud. pénzügyminiszter reflektál Strausz felszólalására. Nincs abban a helyzetben, hogy Strausz indítványait elfogadjja. Nem lehet olyan pontos kimutatásokat készíteni a háborús és forradalmi kiadásokról, mint amilyeneket Strausz István kíván. A most betérjesztett kimutatások teljesen megfelelnek arra, hogy el lehessen fogadni. Kéri a jeentések elfogadását.

Az elnök javasolja, hogy a legközelebbi ülést a Ház holnap 10 órakor tartsa a mai napirenddel.

Majd a külügyminiszter választ

olvasták fel — Eckhardt Tibornak a szerb atrocitásokról ügyében előterjesztett interpellációjára. A külügyminiszteri válasz hivatkozik arra, hogy a kormány más állam területén nem intézkedhet. Minden esetre a sérelmek orvoslását a Népszövetség előtt követelni fogják. Leghelyesebb azonban az volna, ha a jugoszláv kisebbségek maguk követelnék sérelmeik orvoslását.

A Ház a választ Eckhardt Tibor távollétében tudomásul veszi.

Ezután a bejegyzett interpellációkat olvassák fel. Az interpellációs könyvhöz Kiss Menyhért, Dénes István, Hegyemegi Kiss Pál és Meskő

Hindenburg elnökké választását kijelentették.

Berlin, május 5. A birodalmi választási bizottság mai ülésén Hindenburg vezértábornokot birodalmi elnökké megvála zítatnak jelentették.

657 milliárddal emelkedett a bankjegyforgalom.

Bankkörökben nagy érdeklődéssel vérték a Magyar Nemzeti Bank jelentését a bankjegyforgalom arányairól. Már az áprilisi utimó szűkségletéből következtek a bankjegyforgalom emelkedésére s a mai jelen és ezt be is igazolta,

mert a Magyar Nemzeti Bank kimutatta a szerint a bankjegyforgalom az április 23-iki állománnyal szemben 657,2 milliárddal emelkedett.

Az emelkedést az ide te elő, hogy az utimó és a lakbérnegyed nagy gényeket támasztott a bankkial szemben.

Fokozta a bankjegyforgalom emelkedésének arányait az is, hogy az államháztartás költségeinek fedezésére, az állam saját számláiról 360 milliód koronát folyósított.

A japánok a magyarok rokonnak tartják magukat.

Bécs, máj. 5. A napokban érkezett meg Japánból Mohsch dr, a hírneves botanikus, aki három évig volt a Japán kormány vendége. A tudós professzor ölményinek elmondása során elbeszélte hogy Japánban igen sok magyar hadifoglyot ismert meg — Ezek valóságos propagandát csinálnak Magyarországra érdekében. — Munkájuknak máris mutatkozik a hatása. A japánok nagy szeretettel beszélnek a magyarokról, nemcsak a hadifoglyokról, hanem egész Magyarországról. A barátságos érzelmei alapja az, hogy bizonyos mértékben rokonnak érzik magukat a magyarokkal.

Molisch tanár azt mondja, hogy egy-egy japán arcát látva, nem egyszer jutott eszébe a magyar paraszti képe, amely minden tekintetben hasonlít a japánéhoz.

Urmánczy nyilatkozata a Hoyos ügyben.

Budapest, május 5. Felkérítettünk az alábbi nyilatkozat közzétételére:

A mai napon felkeresett Hoyos Miksa gróf azzal, hogy a honvédelmi pártnak ellene hozott előző nyilatkozatának szűkségessnek tartotta a római interparlamentris értekezleten történt két velem megbeszélést. Előadása után, v lóban fénytelen voltam megálapítani hogy ottani szerepére nem hazafistlan motívum kőől származott, hanem inkább előreléteket lépés volt. Azt gondolom helyesen járok el, ha ezt megalapítva előegitem elene támadt hangulat lecsillapítását annál is inkább, mert min nekem előtarta a fumei kérdésben a nemzetközi fórum előtt épen ő beszélt Trianon ellen.

1925 máj. 5. Urmánczy Nándor.

Mikor kerülnek kiállításra a Déri-muzeum kincsei?

A gyűjtemény még e hónap végén Debrecenbe érkezik. — Ha az építkezés elfolódik, a képtárban csoportonként állítják ki a tárgyakat. Mikor nyílik a muzeum felépítésére lehetőség? A muzeum felépítésének s a külföldi kölcsönakciónak sorsa.

A Bécsben levő Déri-gyűjtemény előtt tudvalevőleg ma már nyitva áll Magyarország kapuja. Az osztrák kormány a várakozásnak megfelelően megadta a kiviteli engedélyt. A gyűjtemény egy része már hónapokkal ezelőtt hecsomagolva, — kiállításra készen állott, a többi pedig Déri Frigyes lakásának egyik tágas szobájába volt zsúfolva. Csaknem mindennap felkereste e szobát Sőreghy János, a Bécsben tanuló debreceni muzeumi segédőr s gondosan rendezgette, agnoszkálta, tanulmányozta a becses tárgyakat. Mindjárt aztán, hogy az osztrák kormány beleegyezését nyújtotta a múzium kiviteléhez, megkezdődött a csomagolás körültekintő munkája. A mit a Nemzeti Múzeum két kiküldött tisztviselője vezetett.

Előbb úgy volt, hogy a gyűjtemény hozzérkezése a nyári hónapok idejébe várható. Annál kellemesebb hír gyanánt tudjuk most közölni, — hogy a muzeumi tárgyak valószínűleg még e hónap utolján megérkeznek Debrecenbe.

A város vezetősége megtette már is az intézkedéseket a gyűjtemény elhelyezésére. Ez ugyanis egyelőre a Fűvészkert-utcán levő városi képtár legnagyobb szobájába kerül. Ugy — ahogy megérkeznek, ládába becsomagolva. Hogy meddig fog a gyűjtemény a világtól teljesen elzárva lenni, azt egyelőre nem lehet tudni. — Egészen bizonyos, hogy Debrecen kulturközönsége repesve várja a napot, mikor szeméi elé tárulhatnak a Déri-kincsek.

A gyűjtemény zárvatartása természetesen a muzeum felépítésétől függ. — Ha erre a közeljövőben, esetleg a jövő évben számítani lehet, akkor a gyűjteményt nem bontják meg csomagjaiból a beköltözködésig. Ha ellenben a körülmények úgy alakulnak, hogy az építkezés lehetősége kioldódik, akkor a gyűjteményt csoportonként kiállításra rendezik be a képtár helyiségében és bemutatják a nyilvánosságnak.

Az építkezés pedig tudvalevőleg a külföldi kölcsön ügyéhez van kötve elsősorban. Mikor néhány héttel ezelőtt Dr. Magoss György polgármester megindította az ötmillió dolláros kölcsön felvételére a tárgyalásokat, nagyon kezdett biztató valószínűsége lenni a remény, hogy még ez évben gyönyörködni fogunk a Fűvészkert földjéből felálló falakban. Ez a remény azonban kezd távolodni. A kölcsönügybe váratlan tényezők akadályozólag vagy legalább is hátráltatólag léptek közbe. Ha a kölcsön tárgyalásokat közösen sikerre is lehet vinni, ez évben már aligha lehet szó az építkezés megindításáról, mindössze az előkészületeket, — anyagbeszerzéseket lehet kieszközölni, hogy tavasszal annál gyorsabban haladjon előre az építkezés.

Mindenesetre számot kell vetni azonban azzal az eshetőséggel is, hogy az ötmillió dolláros kölcsön tervezete dugába dőlhet. Reméljük, hogy nem, de az intézőköröknek minden várható fajleményt be kell kalkulálni számvetéseikben.

Az elvitathatatlan, hogy az építkezést ez esetben sem lehet elejteni, vagy a bizonytalan messzi jövőre bízni. A Déri-ügy az egész magyar kulturvilág problémája ma már és Debrecenre erkölcsi kötelezettség nehezedik, melynek teljesítése alól a saját presztízisének helyrehozhatatlan rombolása nélkül nem térhet ki.

Annál kevésbé lehet az építés ügyét megoldatlanul nyugalomba helyezni, mivel erőfeszítéssel lehet majd módot találni a megoldásra. —

Elsősorban is Debrecen város kölcsönakciója nincs feltétlenül a most folyó akcióhoz kötve. Ha nem így, lehet majd másképpen kölcsönt szerezni. A kölcsönkeresésre nem is a Déri muzeum felépítése, hanem a város pénzügyeinek nem halasztható helyrehozása sürgeti a várost. De ha külföldi kölcsönhöz való jutásunkat egyáltalában lehetetleníteni fogják a ma még nem látható, de elkövetkezhető körülmények, — a muzeum felépítését akkor sem lehet bukni hagyni.

A Déri által letett építési tőke ma kb. 800—1000 millió koronát képvisel. Legalább 1 és 1 fél milliárdra becsülhető a Békés Gyula által felajánlott 700 hold föld, melynek ügyében a miniszter döntése nem késhet

sokáig. Ugy tudjuk, hogy ilyen felajánlások ügyében jelenleg is folyóak megbeszélések.

A kb. 8 milliárdot kitevő építési költségből tehát kb. 3—4 milliárd már majdnem hogy a város zsebében van. Ha nem lesz kölcsön s a városnak sem lesz pénze a tőkét kiégésíteni, a város közönségére hárul a feladat, hogy a muzeum sorsának megbecsülése és biztosítása által saját erkölcsi gazdagságának tapasztására előtérjen. A múltban a mai város lakói ősai ezt sokszor megtették. A Magyar Nemzeti Múzeum is jórésben közadakozásból épült fel. Ha Debrecen város mai lakossága a Déri-múzeum felépítésére fog adakozni, az esetben csak méltó kívánni lenni ősöihez, a magyar élniakaró örök küzdelemhez és kulturájához.

Egy biztosítéka a sikernek mindenestre kezünkben van. Ez pedig az, hogy a város vezetői szívükön viselik a muzeum sorsát. — Dr. Magoss György polgármester szöves áttekintése és szügesztív energiája a kezesség, hogy Debrecen város Déri-Múzeummal fogja megajándékozni a magyar nemzetet.

A lázas nátha számos súlyos megbetegedést okoz Debreczenben.

A közegészségügyi viszonyokon csak az általános szociális helyzet javulása segíthet. „Sok csendes őrült jár szabadon”. A közigazgatási bizottság az elmeógyógyászati klinika felszerelését sürgeti.

Dr. Tüdös Kámán tisztj főorvos Debrecen város múlt havi közegészségügyi viszonyairól a következő jelentést terjesztette elő a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén:

A viszonyok türethetők voltak annyiban, hogy a fertőző betegségek nem nagy számban fordultak elő, de a lázas nátha számos súlyosabb megbetegedést és több tüdőgyulladás halálát is okozott.

Igy a természetes szaporodás 22 volt. Jelentékeny rész jutott a gümőkórnak is, ami természetesen nem írható április terhére, mivel az ilyen betegek kedvezőtlen áttelelési viszonyai keresendők a magyarázat. — Ez minden tavasszal így van. Csak is az általános szociális helyzetnek, különösen pedig a lakásviszonyoknak a javulása segíthetne ezen a bajon. Szintén sok halálozás történt az Állami Gyermekmenhely nagygyógyászati idegen illetőségű, saturday-ápoltság között is. Hevenyfertőző betegségek közül előfordult: ronsoló toroklob 5, vörheny 8, kanyaró 24; számarhurut 3, hasiagymáz 5, bárányhimlő 3; gyermekági láz 1 esetben. Halálozással végződött 2 kanyaró 1 hasiagymáz és 1 gyermekági láz megbetegedés. A kanyaró az Állami Gyermekmenhelyen, Budapestről történt behurcolás folytán — mint helyi járvány mutatkozott, de a betegek elkülönítése folytán hamar meg is szűnt. A két halálozás ezek között fordult elő.

A vzevették víze a szokottnál tisztább és fertőzésmentes volt.

A vágóhidról a mészáros-szekerek szállított hús nem mindig tiszta, hanem véres, piszkos ruhával volt leboritva.

A kertsegeken s telepeken sok utca

és udvar szemetesnek találtatott. Az itt lakók a szemetet többnyire a földbe ássák el, ami a talajt szennyezi.

A gör. kath. elemi, valamint a papi s banki iskolákban egészségügyi hányok merültek fel.

A kötelező védhimlő és ujra oltások április 26-án megkezdődtek. Ezzel kapcsolatban valamennyi tanyai iskolában egészségügyi vizsgálat is tartatott.

Született összesen 106 fiu, 120 leány; meghalt 96 férfi és 108 nő. Házaságra lépett összesen 59 pár.

A főorvosi jelentés kapcsán Balogh István szóvá tette, hogy értesülése szerint a nagyerdei klinikai telepen az elmeógyógyintézet pavilonja már fel van építve de miután nem szerelik fel, nem lehet használatba venni. Ha az építkezéseket fel s fűggesztette a kormány, annyit megtehetne, hogy a kész épületeket felszerelné, mert — mondotta Balogh István — nagyon sok csendes őrült járkál közöttünk. Kéri, hogy a tanács írjon fel a kormányhoz.

Dr. Tüdös Kámán: Tudomása szerint a város több ízben ráutalt már a kormányra arra, hogy az egyetemi építkezés befejezése közérdekű szükség. Neki is az a tapasztalata, hogy nemcsak a szelid, hanem a nyugtalan elmebetegeket sem lehet elhelyezni a gyógyintézetekben, ami különben így van más betegeknél, különben is a tuberkulotikusoknál is.

Dr. Magoss György polgármester Balogh indítványát odamódosítani kívánja, hogy ne a tanács, hanem maga a közigazgatási bizottság írjon fel a kormányhoz.

A bizottság ezzel a pótlással vette tudomásul a jelentést.

Altmann Imre meghalt. A Csokonai színház titkárának halála.

Fekete lobogó hirdeti a Csokonai színház homlokzatán, hogy a debreceni színház gyásza van. Altmann Imre, a Kardoss színház elnöke, az adminisztratív titkára, kedden reggel a belgyógyászati klinikán, hónapokig tartó betegeskedés után elszünetett, 53 éves korában.

Altmann Imre a fővárosban, Budán született, de iskoláit Lőcsén és Iglón végezte, ahova rokonai költöttek s fizik. Miután, mint tiszt, szolgált a katonaságot, szini növendék majd újságíró lett. Jóval a háború előtt a Kassa-oderbergi vasút társaság tisztviselője, majd a Holland család magántitkára volt.

Mikor Kardoss Géza a debreceni Csokonai színház igazgatóját átvette, a legjobb ajánlatok alapján gazdasági titkárnak szerződtette Altmann Imrét, aki ebben az állásában mintaképe volt a kötelezettségmegbízható és pontos színházművelőnek.

Bőhém természetű, meleg szívű ember lévén, a színházban való mennyi tagja nagyon szerette mint Imre bácsi-t becézték, fiatalok és öregek egyaránt.

Mint olyan ember, aki élete javi részét a Felvidéken és hegyes vidékén élte le, nem tudott megbarátkozni a debreceni poros levegővel s da cára előrehaladott korának, tüdővést kapott már két esztendővel ezelőtt.

Több ízben gyógykezelték az egyetemi belgyógyászati klinikán, ahová most március hónapban szállították ki már nagyon beteg.

A leggondosabb gyógykezelésben részesült ott Altmann Imre s ugr Csiky József orvosprofesszor, min Jánossy Gyula tanársegéd minden gyógyítási módot megpróbáltak, — hogy a színház népszerű titkárát a életnek megmentsek.

Azonban betegsége más szervi bajokkal komplikálódva, nagyon előre haladt állapotba jutott, mig nem tegnap reggel végzett az Altmann Imre jóságos szívvel.

Halálának híre gyorsan terjedt a városban, ahol általában nagy részét ketett nemcsak a színház tagjai közt, hanem a közönség körében is. Lévn Altmann Imre nagy népszerű a város színházlátogató publikuma előtt is.

Haláláról értesítette Müller Mátyás helyettes színházigazgató a hivatalos ügyben a fővárosban élő Kardoss Gézá s Altmann Imre család jának tagjait.

A temetésről még nem történt végleges intézkedés. Amny bizonyos csak, hogy esztendőnkön déntán 4—5 óra közt temetik s azon rész vesz a színház elnöke, valamint tagja. Bucsbeszédet is tartanak köporsója felett a színház elnöke személyzete pedig gyászalt fog énekelni a végtisztességértelen. A temetés a gör. kath. egyház szertartás szerint fog megtartatni.

Nyolc újabb kényszererősségi ségi eljárás a debreceni törvényszéken.

A debreceni k. r. törvényszék S. E. ner Adóff debreceni kereskedő továbbá Haidu Bertalan debreceni sz. tócs. Schwartz Mátyás hajdu bősörményi fűszerkereskedő, Aradán György és neje, valamint Aradán János és neje komádi lakosok, Szöbel Ármán debreceni asztalosmester, Spiró és Engel debreceni divaárkereskedő, és Rubinstein Béla debreceni kereskedő ellen a kényszererősségi eljárás folyamataiba tette.

Kávéházban, vendéglőben, fodrásznál követelje mind a Debrecen.

Legolcsóbb, legjobb és legkellemesebb természetes ásványvíz

Mohai Ágnes

Egyedárusítás és főraktár:

Csanak József K. R. T.

TELEFON 70. DEBRECZEN, PIAC-UTCA 51 SZÁM

Viszonteladóknek eredeti forrásarak

Színház

A Csokonai-színház műsora:

Május 6. A nagyságos asszonyt már láttam valahol. Vigjáték — B) bérlet.

Május 7. A nagyságos asszonyt már láttam valahol. Vigjáték — C) bérlet.

Május 8. Fi-Fi, operette. Premiere. Bérletszűnet.

A nagyságos asszonyt már láttam valahol.

(Bemutató előadás.)

A színházvezetés nem csak színes színelpokkal, de „Csak felnőtteknek” jelzéssel hívta fel a közönség figyelmét a színházunkban tegnapi este bemutatott vigjáték könnyű fajsúlyára és sikamlós mivoltára.

Dacára ennek megállapíthatjuk, hogy a Fodor László bohósága az e fajta magyar darabok közt egyike a legszellemesebbeknek s első két felvonásában még a pikáns kétértelműségeket s bizonyos franciás szellemességekkel halkítja le a szerző s igazán vár, hogy a harmadik felvonásban ez egyik félvilági hölgy nagyon is egyértelmű kiszólásával ezt a finomabb tónust megbolygassa.

Montecarlo egyik kis fürdőhelyén az asszony, hogy házasságtörő férjét megöccsülje egy fiatal idegen karjaiba dobja magát. Három év múlva találkoznak az egykori fürdővendégek s ekkor az asszonyt a futó kalend férfi hőse nem ismeri fel. De igazán beleszeret s feleségül is veszi, miután az asszonyt felváltik az urától.

A darab előadása nem volt teljesen mentes a bemutató előadásokkal járó nehézségektől, de azért meglát-szott rajta a Rolkó József körültekintő gondossága és hozzáértése.

A szereplők közül Halassy Mariska és Rajz Ferenc vezették az összezet, melynek főerősségét most is Halassy Mariska kifinomodott művészi készségei képezték. Rajz Ferenc sem élezte ki ez alkalommal a kényes helyzeteket s nem pronom-szirozta sikamlós mondanivalóit. — Kifogásalanul tökéletes volt Thuróczy Gyula, míg a többi szerepekben Sötét Balázs, Csapó Mária, Püspöki Rózsi, Hortobágyi Arthur, Virágháthy Lajos jó keretet alkottak. Kís szerepeikben Witt-Böske és Ujhelyi Edit is elismerésre méltóan járultak hozzá a sikerhez.

(Sz. Z.)

Színházi inoda jelentése

Ma szerdán B) holnap csütörtökön C) bérlet.

Régen nem mulatott oly jól a közönség, mint „A nagyságos asszonyt már láttam valahol” vigjáték ujdonság tegnapi premierején. A francia szellemességgel megírt szöveg és az egymást kergető helyzetkomikumok állandó kacagást idéztek elő.

„Fi-Fi” francia operette premiereje pénteken lesz. Jegyek már válthatók. Az új ötös helyérek érvényesek a Fi-Fi francia operette bérletszűnetes előadásaira is.

A mozgószínházak műsora

APOLLÓ: Sessul Hayakova a japánok világhírű művésze a címszerepben „Mindhalálig” a hűség megőrző drámája 6 felvonásban. Kisérő Pilotti a műtérben burleszk.

VIGSZÍNHÁZ: Új amerikai átdolgozásban Dumas Sándor világhírű regénye nyomán Gróf Monte Crisó (Ifi varfogly) a legérdekesebb filmek egyike.

Jön Uferini a Vgszínházban.

METEORBAN csütörtökön „Három hét” világhíres Csak felnőtteknek. Előadások 7 és 9 órakor

A múlt hónapban közel öt milliárd egyenes adót fizetett Debreczen.

Debreczen város adózó közönsége Láncoz Gyula pénzügyigazgatójának a városi közigazgatási bizottság tegnapi ülésén előterjesztett jelentése szerint április hónapban a következő adókat fizette be:

Allatforgalmi adó készpénzben 472.056.095; általános forgalmi adó készpénzben 609.561.208; fénytűzési adó 414.665.644; illetékek 521.809.455;

határvámjövődék 3.168.261.200; állami kölcsön 181.826.656; vegyes illetékek 111.286.812; egyenes adó aranykoronában 277.128'43; kincstári haszonrészesedés aranykoronában: 123.009.06. Az egyenes adó papirkoronára átszámítva 4.711.176.000; a haszonrészesedés 2.091.000.000 koronát tesz ki.

Két miniszter jön le a debreceni juhtenyésztési kiállítás megtekintésére.

Mezőgazdasági Kamaránk által május 6-10-16. napokon rendezendő Országos Juhtenyésztési kiállításnak, valamint a tenyésztésházaknak rendezési munkálatai folyamatosan vannak. Kamaránk agilis vezetőségének oly mértékben sikerült biztosítani a kiállítás sikerét, hogy ma már főmegesen kell visszautasítani az ország minden részéről nagyszámban utólagosan jelentkező kiállítókat. — Az Arany Bika-szálloda díszterme és az ehhez kapcsolódó termek épügy kicsinynek bizonyultak a kiállítás nagy anyagának befogadására, mint a Salétrom laktanya felelős lovardája, a tenyészállatvásá-

ral kapcsolatos előállat kiállítás anyagának elhelyezésére.

Ezen előjelekből teljes határozottsággal állapítható meg az I. Országos Juhtenyésztési Kiállítás és tenyészjuhvásár rendkívüli sikere, melyeknek folyó hó 19-én, vasárnap délelőtti történeti megnyitási ünnepélyein Mátyás János földművelésügyi és Valkó Lajos kereskedelemügyi miniszterek is személyesen fognak megjelenni.

A földművelésügyi miniszter debreceni tartózkodását arra is fel fogja használni, hogy megtekintse a hortobágyi bikatelepet.

Félt, hogy ez az év Debreczen állattenyésztését erősen vissza fogja vetni.

A legelő gyenge, az állatok leromlottak. — A talajnak még több esőre van szüksége. — A gazdasági főfelügyelő jelentése.

Surgoth Jenő gazdasági főfelügyelő a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén a következő jelentést terjesztette elő a város múlt havi mezőgazdasági viszonyairól:

A hó első felében száraz volt az időjárás, később azonban megjött az eső, de a tartós szelek által kiszáradt talajnak még több nedvességre lenne szüksége, hogy a téj nedvesség is pótolható legyen.

Az őszi buza fogasolása befejezést nyert, állapotok általában kielégítő. Az őszi kalászosokat a hibás vetésforgó következtében sok helyen a drótféreg és a gabonafutrinka álcája megritkította. A rozs a homokon ritka maradt a szárazság miatt.

A tavaszi kalászosok a hűvös, száraz időjárás mellett fejlődésükben kissé visszamaradtak, jó május azonban sokat pótolhat.

A kaszások közül a répafelek általában jól keltek. A répa-barkó több helyen a kikelő repát pusztítja, annyira, hogy sok helyen azt ki is kellett szántani. A tengerivetés általában befejezést nyert s elég jól kelt.

A mesterséges takarmányfélék a hűvös, száraz időben kissé visszamaradtak, az esők után azonban fejlődésnek indultak.

A kellő mennyiségű téli csapadék hiányában és a hűvös idő miatt a legelők fűnövése igen gyenge. A kihajtás április hónapban megkezdődött. A jóság igen rossz állapotban került a legelőre, amiből a hiányos téli tartásra következtethetünk. — Félti lehet, hogy a leromlott állatok a gyenge legelőn a nyári forróság beálltáig nem fognak tudni kondícióba jönni s ez év állattenyésztésünket minőség tekintetében igen vissza fogja vetni.

A tavaszi haszonállatösszeírás befejezést nyert. Található szarvas-

marha 13.829 drb, szaporulat 9,2 százalék, ló 8506 drb, szaporulat 13,9 százalék, sertés 25.167, apadás 5,1 százalék, juh 14.797 drb, apadás 6,5 százalék. — A szarvasmarha és kőalmány tehát a tavalyi létszámhoz képest szaporodást, a sertés és juhálomány pedig apadást mutat, de ez nem oly nagymérvű, hogy számottevőnek volna mondható.

A gépirőverseny első díja egy látható írású irógép.

A Debreczeni Gyorsírók Társasága által május 21-én rendezendő gyors- és gépirőverseny körvonalai mindjebban kezdenek kibontakozni. A gyorsíróversenyre már eddig több mint százán neveztek be.

A gyorsíró egyesület nagyszabású gépirő versenyt is rendez és ennek első díja vetekszik a gyorsíró versenyre adandó és a kerületi bajnoki címmel járó nagyszabású díjjal. A gyorsíró egyesület elnökéhez a következő felajánló levél érkezett az egyik debreceni cégtől:

Méltóságos Ady Lajos tankerületi főigazgató úrnak, a Debreczeni Gyorsírók Társasága elnökének, Debreczen.

Tisztelettel van szerencsénk Méltóságodat értesíteni arról, hogy az elnöksége alatt álló gyorsíró egyesület által rendezendő gépirőversenyre tisztelettel felajánljuk első díj gyanánt egy darab látható írású irógépet és ezenkívül a gépirő versenyhez a szükséges irógépeket tetszés szerinti mennyiségben díjmentesen rendelkezésükre bocsássuk. A gépirő verseny napjaink pedig készséggel megengadjuk, hogy a versenyzők Protos gépeiket s a versenyzők ki-

váságának megfelelő más irógépeken is díjmentesen gyakorolhassanak Király-u. 4. sz. alatti helyiségünkben.

Ajánlatunk szíves tudomásulvételét kérve vagyunk megkülönböztetett tisztelettel Hegedus és Bory Irógép Szakvállalat, Debreczen, Király-u. 4."

Ennek kapcsán felhívjuk azokat a jó gépirókat, nemre és állásra való tekintet nélkül, hogy a gépirőversenyre benevezésüket küldjék el Székely Andor titkárhoz (Domb-u. 17.), ezenkívül pedig vegyék igénybe a fenti ajánlatot és a versenyre való hivatkozással a nap bármely órájában jelentkezzenek a fenti cégnél a versenyre való gyakorlás céljából.

Ez alkalommal ismételt felhívjuk azokat a gyorsírókat is, akik a versenyre gyakorolni akarnak, hogy teljesen ingyenes képzésük végelt szinten jelentkezzenek az egyesület titkárnál.

A La Fontaine-Társaság Debreczenben is megalakul.

A magyar La Fontaine Társaság 1920-ban alakult abból a célból, hogy a magyar szellemi életet a külfölddel megismertesse s így a magyarság helyes értékelését előmozdíthassa; másrészt, hogy a külföld legkiválóbb szellemi termékeinek itthon való feltárással kultúránkat újra meg újra megtermékenyíthesse. A társaság állandó gondoskodásának tárgya, hogy hazai irodalmunk győneit mintaszerű fordításokban más nemzetek is megismerjék; viszont igyekszik a külföld legkiválóbb alkotásait tökéletesen szép magyar formában bemutatni és ezzel azoknak is alkalmat nyújtani a külföldi irodalmi termékeinek megismerésére, akik az idegen nyelvekben nem bírnak kellő jártassággal. A társaság a tevékenységét a kezdeményező lépéseket, hogy minden művelt nemzetek műfordítóinak szövegét megalkaluljon és ez uton a népek közt való kölcsönös megértésnek közlekedésnek s ezzel a békének ügyét szolgálhassa.

A társaság azért vette fel a címben írt francia nevet, mert már a háború előtt többen belefogtak La Fontaine világhírű meséinek fordításába. A Tud. Akadémia el is fogadta a mesék teljes szövegét Kozma Andor, Vikár Béla és Zempléni Árpád fordításában. — A világháború azonban egyelőre lehetetlenné tette ennek a műnek a kiadását. E célra külön társaságnak kellett alakulnia. A társaságban a magyar irodalom legkiválóbb mesterei foglalnak helyet, akik nem akartak megállni, hanem kiterjesztették működésüket a magyar és külföldi kulturális munkásság kölcsönös ápolására és a társaság már eddig is jelentős és a magyarság szempontjából eléggé meg nem becsülhető eredményeket ért el, különösen amióta a társaság vezetőségében elnökhelyettesi minőségben Schack Béla dr. n. kir. udvari tanácsos foglal helyet, aki a szervezés munkáját a töle megszokott lelkesedéssel és nagy szeretettel vette kezébe. Eddig már szervezve vannak a társaság vidéki csoportjai Pécsen, Miskolcon, Nyiregyháza, Győrben. Debreczenben is sok tagja van már a társaságnak és így az alakuló gyűlés rövidesen itt is megtartható lesz. A társaság igen csekély áldozatot kér a magyar kultúra barátaitól. — A pártoló tagsági díj csupán évi 1 aranykorona.

A társaság elnöke Csengery János egyet. ny. r. tanár, a M. Tud. Akadémia I. tagja, főtájkára Vikár Béla a M. Tud. Akadémia I. tagja, a nemzetgyűlés elnöki főtanácsosa, titkárai dr. Láczer István főisk. tanár, dr. Vass Béla tanár, K. Pálffy István tanár, iró, ügyvezető dr. Burday Gyula és dr. Gőnczy Elemér, számvevője dr. Havass Ferenc.

Üzlet felosztás miatt

a raktáron levő női és férfi szövet zong, fehernemű, vászon, schiffon, batist, alsó- és paplanpedő vászon, naplan, lybert, sephir, franc, kanavász, korton, volá, barchet, finel, női-, férfi- és gyermek harisnya, zsebkendő kötött és rövidruha

melyen leszéllított árban árusít

RÓTH IMRE divatruháza

CSAPO-UTCA 37 SZÁM

BURGONDIA SAROK

Hírek

Csütörtökön térzene lesz a Szent Anna-utcán.

A m. kir. II. honvéd gyalogezred zenekara Nöth Antal főkarmester vezénylese alatt térzenét tart a Szentanna-utcán — csütörtökön délután fél 6-tól fél 7 óráig, a következő műsorral:

1. Oh Katharina... — Fall L.
2. Boszorkány operából nyitány — Zaitz J.
3. Marica grófnő operette-ből részletek — Kálmán J.
4. A hugenották operából Ábránd — Meyerbeer G.
5. Magyar ábránd — Bachó I.
6. Nótás kapitány operette-ből részletek — Farkas I.

— Uj doktor. Papp Antal, a Máv. I. o. ellenőrt, aki az üzletvezetőségénél van szolgálata beosztva, a napokban avatták Bzege-den jogi doktorrá. A rokonszenves és a társadalom széles körében ismert új do tort, tisztviselő társai és tisztelői melegen üdvözölték.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik felelhetetlen Irénk nek temetésén megjelentek s részvételük mély fájdalomukat enyhítették, fogadják ezúton is hálás köszönetünket. A Karabélyos-család.

— Kabátulajdonos kerestetik. A vasárnap délelőtti órákban valaki a polgármesteri titkári hivatalban egy elegáns felöltőt hagyott. Igazolt tulajdonosa dr. Felméry Ernő polgármesteri titkárnál átveheti.

— Nagy jégverés Bagamérban. Szombaton éjszaka heves vihar történt a Biharvármegye é zaki részén levő községek felett. Záporeső esett sok helyen jéggel vegyesen. A legnagyobb jégverés a Debrecen-től nem messzire fekvő Bagamér község határában volt, ahol úgy a szőlőskertben, mint a szántóföldeken igen nagy károkat okozott. A jégverést a falu igencsak megfogja érezni, mert a bagaméri határ csupa kis emberek 1—2 holdjából áll ki — nagy birtok a falu határában nincs is.

— Szép keresetet biztosít a selyemtenyésztés. A földmívelési minisztérium, a selyemből beváltási árát az 1925. évre kilónként I. oszt. 35.000, II. oszt. 25.000 koronában állapította meg. Azon családok, kik május hónapban rövid 4 hét alatt — mellékfoglalkozásként — selyemtenyésztéssel 1—2 millió koronát akarnak keresni, a selyemhernyó átvétele végett, még ma vagy holnap jelenjen meg Varga-keri, Herczeg-utca 9. szám alatt Turi Mihálynál, hol az államtól ingyen kap kétszen ki kelt hernyót, valamint a tenyésztéshez szükséges papírennyiséget utasítást. A selyemtenyésztés könnyű és rövid ideig tartó mellékfoglalkozás, minden befektetés nélkül szép kereset lehet jutni. — M. kir. selyemtenyésztési felügyelőség.

— Hirdetmény. A m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak 11870—925. számú körrendelete alapján közhírré teszem, hogy minden debreceni lótulajdonos köteles minden 2 évet betöltött és ennél idősebb kancalovát tenyésztésként szemponyjából megsemmisítés végett előállítani és pedig: 1925. évi május hó 19 és 20-án reggel 7 óráig kezdődőleg a lóvásártéren, 1925. évi május hó 22-én 23-án és 25-én nagyhortobágyi lóvásártéren. Aki ennek a felhívásnak nem tesz eleget: azt a lótulajdonost a hatóság megfogja büntetni.

Egy nem fogadott köszönés miatt ugrott le az Alföldi-palota tetejéről Domokos Margit.

A hétfőn délután történt rémes öngyilkosság újabb részletei. — Az életunt leány a halálugrás előtt a palota tetején sírva levelet írt. — Ma délután fél 4 órakor temetik a kózkórház halottas házából.

A szürke rendőri krónikából hatalmas szenzációvá nőtt Domokos Margit esete, aki hétfőn este az Alföldi bérpalota tetejéről másfélszer néző szemelátára levetette magát az utca kövezetére és szörnyet halt. Tegnap az egész város erről a rémes esetről beszélt, aminek az adotti különös szenzációt, hogy mint most utólag megállapították, a halálra szánt leány, pontosan 40 percet töltött kínzó kétségbeesésben a 4 emeletnyi magas tetőn. Szemtanuk akadnak, akik azt állítják, hogy a leány könnyek között levelet írt ott a retentő magasságban, a levél biztosan bucsusorokat tartalmazott hűtlen szerelmeséhez. A dráma különlegességéhez tartozik, hogy ezt az utolsó megnyilatkozását a szerelmes leánynak, a bucsu-levelet elvitte a szél. — A levél persze nem került elő.

A tragédia színhelyét még tegnap is sokan nézegették, úgy hogy az összeverődő csoportokat a rendőröknek kellett szétoszlatni. A közvetlen csak egy vékony vérsáv jelezte a szörnyű dráma helyét, de ez is csakhamar elkopott a járőrök lépteitől. A vér lefutott a járda melletti új gyeprétegbe és ott még tegnap is nyoma látszott.

Utólagos rendőri intézkedésekre az eset nem adott okot, mert az öngyilkosságot kétségkívül megállapították. Az bizonyos, hogy a szer-

esetlen leány boldogtalan szerelme miatt kereste a retentő halált. — Mint már említettük a leány egy Geizinger Károly nevű bérkocsis segédével volt ismeretségben. A szerencsétlen azért választotta a késő délutáni órákat öngyilkosságának elkövetésére, mert tudta, hogy szerelme este 6 óra után érkezik ki a Palota előtti bérkocsi-strandra. — Hogy aztán tényleg látta-e kedvese a rémes esetet azt még eddig nem sikerült megállapítani.

A legénytel Domokos Mária körül belül egy éve áll ismeretségben. — Mint a leány barátnői mondják, huszonnégy éves volt valamilyen jelentéktelen eset miatt. Geizinger Károly akkor az utcán állítólag nem fogadta a leány üdvözlését és szóba se állt vele. Azóta se beszéltek — és az érzékeny leány ezt az el nem fogadott köszönést nem bírta túlélni.

Domokos Margit szétrocsolt holttestét beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe. Ma délután fél 4 órakor temetik a klinikai telep ravatalozójából a református egyház szertartása szerint.

A tragikus halálesetről Domokos Margit édesanyját távirafilag értesítették. A szegény özvegy asszony tegnap teljesen összetörtben bejött Debrecembe és itt szívetfaeserő jelek között látta viszont leányát.

Az elfogott déli betörő vasuti tolvajbandának is tagja volt.

Hirt adtunk már arról, hogy egy különös véletlen folytán a debreceni rendőrség a déli órákban elküvetett betörések tetteseit Monoki Sándor és Szarvas Péterné személyében elfogta. A két notorius bűnözőt a lefolytatott nyomozás után átkísérték a kir. törvényszéki fogházba. Tegnap hallgatta ki őket dr. Tóth János helyettes vizsgálóbíró törvényszékbíró s a kihallgatásuk után a két betörőt, akik összesen 14 beüreses lopást ismertek be, előzetes letartóztatásba helyezte.

A rendőri nyomozás során felmerült annak gyanúja is, hogy Monoki Sándor és Szarvasné szoros barátságot tartottak fent egy vasuti tolvajszövetkezet tagjaival. Ez a feltevés most beigazolást nyert.

— Házasság. Brokes Lily és Kricsfalussy Ferenc huszárihadnagy folyó hó 4-én házasságot kötöttek.

— Vigyázatlan kerékpárosok. A vigyázatlan kerékpárosoknak tegnap délután két áldozata is volt. Az egyik egy 77 éves asszony Horváth Mihályné vámospércsi lakos, akit a kolónia előtt egy figyelmen kívül bicikliző férfi elgázolt. Az elgázolás következtében Horváth Mihályné megsérült, Cegléd-utca 7. szám alatti lakó ismerősének lakására szállították. — A másik bicikli elgázolás a Csillag-utcán történt. A késő délutáni órákban Gönczy Margit 16 éves lánykát egy va munkás tanuló biciklijével elgázolta. A lányka belső sérüléseket szenvedett. A biciklistát előállították a rendőrségben és ellene eljárást indítottak.

— Svájci pikó és pedál női szalmakalap 80-tól 120.000 koronáig a Kalapüzemben, Piac-u. 9. Bika-szálloda mellett. Átalakítás 60.000 kor.

Hirdessen lapunkban.

Az történt ugyanis, hogy pár nappal ezelőtt egy Dóczy leánynevelő intézeti növendék Záhony felől Debrecembe igyekezett, cseh megszállott területeiről. A leánykától retiküljét, a benne levő utlevéllel és pénzzel együtt ellopták.

A feljelentés alapján nyomozás indult. Két-három nappal ezelőtt a budapesti rendőrség elfogott egy notorius vasuti tolvajt, akinél megtalálták a lányka utlevelét s kis retiküljét. A notorius tolvaj kihallgatása or előadta, hogy ő egy vasuti tolvajbandában dolgozik és jól ismer Debreczenből egy Monoki Sándor nevű egyént. Most aztán a rendőrség azt kutatja, hogy a vasuti tolvajbandában Monoki milyen bűncselekményeket követte el.

— Kardoss Honka Aria és magyar dalestíve május 9-én a Zenede nagy termében. A hangversenyen közreműködik P. Maleczky Bianca, a M. kir. Orsz. Zeneművészeti Főiskola tanárnője és Kardoss Géza. A hangverseny iránt az érdeklődés igen nagy. Jegyek Keszthely és Kronovitznál, Szent Anna-u. 2. Telefon 6-99. szám

— A Hirdirokkantak foglalkoztató ingóságkövetőbizta meg eladó lakásának, ruháinak, bútorainak értékesítésével. Kapnatók: sifonok, ágyak, éjjeli szekrények, 8 fiókos antik goubié, mahagoni asztalka, képek, ruhák, wertheim szekrény, mechanikai cimbalom, kézi szerszámok szerelőknél, ebédő szekrény, pohárszék, ingaóra stb. Bövebbet Szent Anna-u. 12. elati.

— A Közhazsnu Munkáskert Egyesületnél 5000 kéve nád és 200 kéve kender eladó. Értekezhetni lehet Széchenyi-utca 13.

Zsigmond Ferenc a Tudományos Akadémia levelező tagja

Kedden délután tartotta a Magyar Tudományos Akadémia ez évi nagygyűlését, amelynek során többek között Zsigmond Ferenc, debreceni főgimnáziumi tanárt levelező tagjai sorába v lasította.

— Öngyűlése tüz támadt a Honvéd-utcán. Ilyen című április 19-i számunkban megjelent cikkünk kapolatban az illetékes helyen annak közlését kéri, hogy nem felel meg a valóságnak az a hír, minth a kár győrelmet a bugóli kódó lalok okozták volna tulzott óvintézkedések el, miután maga a tulajdonos kijele tette, hogy eg edül a katonáknak köz szabta, hogy a l z ol hamar lokalizál a lelt s ezáltal megmenekült a káról.

— Tilos a zacharin. A városi tanács figyelmezteti Debreczen sz. kir. város területén üzemben lévő pótkávé, kávépárló és fűvékonyzó előállításával és forgalomba hozatalával foglalkozó vállalkozókat, továbbá az érdekelteket nagy és kiskereskedőket, hogy a fenti üzemeik köében zacharin felhasználására a kereskedelmi miniszter jöében engedélyt nem ad és a már kiadott engedélyket pedig f. évi június hó 30-ával hatályon kívül helyezi. A már készletben levő és a f. év június hó végéig cédigi engedélyek alapján még előállított, sacharinnal édesített készítmények 1925. december hó 31-én tul forgalomba nem hozhatók. A fenti rendelkezés a gyógycélokból sacharinnal édesített termékekre nem vonatkozik.

— Mit hirdet ma az Ingóságkövető? (Hatvan-u. 1. ref. püspöki bérpalota, az udvarban. Telefon 11-99.) Mindenkinek érdeke az, hogy az Ingóságkövetőnél vásároljon, mert egy helyen szerezhet be mindent a legolcsóbb áron. Páratlan alkalmi vételtek, kintű állapokban levő 3x4 méteres spanyol szőnyeg, 3x4 méteres használt gyapjú szőnyeg, teniszra ettek, virágállványok csodaszép virágserpentyők, virágok, jókai emléklapok, fény ékezőképek (stb.). — Heti vagy havi részletfizetésre is adunk: férfi és női ruhákat, ruhaszöveteket hozzávalókkal, nagyon szép kulcsos lőzerszámokat, pircs és bókcserepeket, férfi, női gyermekcipőket, kanaváznát, csizmákat, vásznakat, paplanokat, futószőnyegeket, csipke és etamin függönyöket, ág- és asztalmentőket, anginetet, zefireket, mindenféle órákat, tuzsoktat, székereket, szőnyegporló állványokat, hintaszéket, szobrokat, szentképeket és mi denféle ingóságokat. Ker sünk megvételre teniszraketteket, varrógépeket, előszobafalakat, e-élokot, s öny gépeket, hencsereket, világyanus tereket, bögarnitúrákat, ágyakat, matracokat, férfi ruhákat és mindenféle ingóságokat. — A világhírű amerikai gyártmányú Underwood írógépek Debreczenben kizárólag az Ingóságkövetőnél rendelhetőek meg részletfizetésre is (Hatvan-utca 1.)

— Öcsőség Debreczenben. Meglepőtem a nap kban a Csapo-utca eleén levő Köszönségletti áruház kirakatiáni áruk olcsóságára. Nem sok pénzem lévén, bementem az ita-licibe, ahol szerény igényeimhez mérten 150.000 koronáért kistároltam magam. Ugyanis megvet alonadrágot, zocknit, nyakkendő, zebkendőt vettem, a fenti szerény ösz-szeért a legjobb minőségben.

TAVASZI KALAP
MEGERKEZTEK
 Hermar...
 Friedm...
PIAC 10

Születések.

A debreceni állami anyakönyv hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő születéseket jelentették be Kiss Ferenc fia, fiu Károly, — Vilás Ferenc ácssegéd, leány Irén, — Sike Elek bankeljáró, fiu Zoltán, — Romcsa Irma háziartás, fiu Imre Zakariás, — Bányai István csizmadia-mester, fiu Béla, — Bogárdi Etel háziartás, fiu Jenő Gyula, — Takács Mária háziartás, fiu Gyula.

Halálozások

A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be Herman Ilona ref. 8 hónapos, Ilyés Ilona ref. 2 éves, Kósa József ref. 6 hónapos és Buttyán Margit gk. 3 hónapos, Pesti-utca 4., Bteyer Antalné Adler Hermina izr. 40 éves, Vörösmarty-utca 10, Soós Gyuláné Mogyorós Margit ref. 28 éves, Varga-utca 13., Dávid Samu ref. 57 éves, Péterfia-utca 42., Nagy Anna gk. 5 hónapos, Kar-utca 33., Altmann Imre rk., Lorántfi-utca 46., özv. Arany Jánosné Tokai Mária ref. 41 éves, Percses-dűlő 36.

Méhészeti tanfolyam
Debrecenben.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ez év tavaszán is méhészeti tanfolyam rendezését határozta el a tanfolyam megartására Tihanyi István m. kir. méhészeti felügyelő kérésére, aki elmúlt éven is főadóságot emel melleve, nemcsak elméletileg hanem gyakorlatilag is a méhészeti felügyelő magas fokán utolta hallgatni.

A tanfolyam május hó 25-én később meghatározandó helyen nyílik meg Erre vonatkozólag pontos tájékoztatást fog nyújtani a Kamara.

Hogy bucsúztatják az „Egyetértés színjátszó társaság” primadonnáját.

Az „Egyetértés” színjátszó társaság kedvenc primadonnája, Tanner Vilke férjhez megy. Ezen alkalomból a társaság május hó 9-én este fél 8 órai kezdettel a Máv. műhelyi étteremben, ünnepélyes bucsúztatás keretében, jutalomjátékokat rendez, amelyre tisztelőit, jó akaróit szíves szeretettel meghívja a rendezőség. Az estélyen belépődíj nincs, azonban a fészekrakáshoz szíves adományokat hálás köszönettel nyugtáznak. Jegyek előjegyezhetőek Nyilas Margit kasszónánál a műhelyi számosztályban. — Tanner Vilke bucsúestélyén színre kerül: „Tul a nagy krivánon”, operette 3 felvonásban. Ista Farkas Imre. Rendező Szotárszky László. Karmester Szotárszky Ede. A darabban előforduló szerepeket betanította Markovits Bandi. Előadás után tánc zárórág.

Német-magyar kiscgazda
csereakció.

Budapest, május 5. A magyar garda szövetség ez évben másodszor rendezte csereakcióját, melynek során 70 fa al kiscgazda megy ki. Nem torzágba, hogy ott gyakorlatban tanulmányozza a mezőgazdaságot. Pár nap múlva ugyanannyi német kiscgazda érkezik Magyarországra csereakción.

Eskütt szabadiábra helyezés
kérését elutasították.

Budapest, május 5. Az itáliai Eskütt Lajos és ársai büntetésben június 3-ra tüntet ki a bíróság, Esküttnek beteg égin való szabadiábra helyezési kérését a bíróság elutasította.

Dr. Révész Imre a református
temetési szertartások reformá-
lását sürgeti.

Azt mondja, hogy a mai temetéseknél sok a pogányszokás. — Nem a halottért, hanem az élőkért kell imádkozni. — Az érdemek méltatása, a sírás-jajgatás, a karének s a templomi temetés ellen — Milyen legyen a temetés szertartása?

Dr. Révész Imre ref. lelkész érdekes előadást tartott a Kálvinista Templomegyesület legutóbbi hitvédelmi szakosztályának ülésén. Dr. Révész a református temetési szertartásokba becsúzott hit- és rendellenes szokásokról beszélt. Ezek a szokások az emberi lélek öspogányságában gyökereznek, amely lehuza az embereket Jézus magaslatairól. — Lefele esni mindig könnyebb, mint felfele repülni. — mondotta dr. Révész.

Ezután arról beszélt, hogy a temetés kérdése hitvédelmi kérdés, mert védekezni kell a pogányság veszedelme ellen. Erdélyben sem az elöláhosítás, a nyelv kérdése a legnagyobb veszedelem hanem a görög keleti vallás megsürüsdött babonahálózata, melyet legkönnyebben átvesznek az emberek. Mi vastagnyaku kálvinisták vagyunk de van egy pont, ahová sok pogányságot engedünk becsúzni: ez pedig a temetés. A temetéssel keveset törődött a magyar református egyház. az egyházi törvények nagyon szűkszavúan rendelkeznek a temetés szertartása felől. Általában csak azt kívánják, hogy a temetés tisztességes legyen s még a harangzúgást is kerülni rendeli. A temetésnél két vezető alap gondolatunk lehet: 1. az, hogy a halott Isten kezében van; 2. a predesztináció. Az előbbiből az következik, hogy ki van zárva minden könyör-

gés a halottért, azoknak élele lezárt könyv; az utóbbi pedig kizárja az emberi érdemek méltatását, am szintén pogányság. A temetésen pedig a sírás és túlzott öbégatsok is hitellenesek; ak elment, az hazament.

Beszélt arról is Révész, hogy mi legyenek kellene lenni a református temetési szertartásnak. Elsősorban is ki kell domborodnia az istentisztelet jellegének. Tehát a pap olvasson fel Isten ígéréiből s feleljen arra imádsága által. Legyen szerepe a lélekből áhítatosan felbuzduló énekek is, de nem a fizetett karénekek. — A szertartás egyszerű legyen s a templomból csak azokat temessék, akik munkássága az egész gyülekezeté volt. A háznál való temetés is alkalmazandó főleg egészségügyi szempontból. Leghelyesebb volna Révész szerint a temetőben lefolytatni az egész gyászszertartást. Ez azonban Debrecenben csak a köztemető létesítése után következhet. Itt ugyanis felépíthető lesz egy templomjellegű temetőház, hol az istentisztelet lefolytatható lesz.

Révész előadását nagy érdeklődéssel hallgatta a közönség, mely a kollégiumból kijövet is élénken vitakozott a hallottak felett. Különben a közönség sorából felszólaó dr. Szűcs Géza indítványára elhatározták, hogy a reformeszméket figyelembe fogják ajánlani az egyházi hatóságoknak.

Két heti fogkázra ítétek egy ügyvédet
egy csendőrszázados feljelentésére.

Háboruság 2 szobás lakás körül.

A nagyszalonai főszolgabíró, aki egyúttal a lakásügyek hatósága is volt néhány hónappal ezelőt. Tóth István üresen álló kétszobás lakását Zsigmond László csendőrszázadosnak utalta ki, annak ellenére, hogy a hátralajdonos azt Fehér Gyula dr. ügyvédnek engedélyezte.

A debreceni kerületi lakásminiszteri biztos megsemmisítette ezt a határozatot és Fehér Gyulának ítélte a lakást oda, ami ellen Zsigmond

százados panasszal élt a népjóléti miniszterhez.

A százados rögtön, amikor az elsőfoku határozat neki ítélte a lakást, beköltözött és tetemes költséggel átalakította azt.

Amikor a másodfoku határozatot az ügyvéd javára hozták, a százados nem akart kikölni, megakart várni a népjóléti miniszter határozatát. Emiatt az ügyvéd panasszal élt a népjóléti miniszterhez, amely-

ben azzal vádolja a csendőrszázados, hogy az lábbal tiporja a törvényt és jogtalanul marad ben a lakásban.

A lasperpaivar a mai napig sincs még elintézve. A debreceni csendőrküldeti parancsnok ság javaslatára a honvédelmi miniszter megadta a felhatalmazást, hogy Fehér Gyula dr. ügyvéd ellen panaszos beadványában használt kitételek miatt indítsák meg a büntető eljárást. A rágalmazási ügyet ma tárgyalta Tamás Lázár dr. büntetőjársbíró, aki eőt a vádlott ügyvéd azzal védekezett, hogy beadványában nem mondott valótanságot, amikor törvénytelennek minősítette azt az eljárást, hogy a másodfoku határozat dacára a csendőrszázados vonakodott kitéteni azt a lakást, ami már öt illete meg.

A büntetőjársbíró hánónék mondotta ki az ügyvédet és rágalmazás című elítélte kétheti fogház és egy millió korona pénzbüntetésre. Az ítélet ellen az elítelt ügyvéd felebbezést jelentett be.

Drummond lelkész fogadta-
tása Debrecenben.

A magyarok lelkes barátja, dr. Williams H. Drummond, a nemzetközi vallásos kongresszusok főtitkára, aki a magyarság érdekeit külföldön is évek óta állandóan, határozatosan és eredményesen támogatja, május 9-én a debreceni unitárius egyház látogatására városunkba érkezett. Vendégünk méltó fogadtatására és ünneplésére a következő programot állította össze a Debreceni Unitárius Egyházközség presbitériuma:

Május hó 9-én 12 óra 6 perckor ünnepélyes fogadtatás a vasúti állomáson. Délután 6 órakor a gondnoki hivatalban egyházközségi diszközgyűlés. Délután 8 órai kezdettel társasvacsora az Arany Bika szálló éttermében.

Május hó 10-én fél 12 órakor a Kossuth-utcai református templomban istentisztelet tart dr. Csik Gábor, budapesti lelkész és áldást oszt dr. Williams H. Drummond.

Délután 4 órai kezdettel a Vármegyeház dísztermében a Székely Társaság műsoros délutáni rendezés a külön ismertett programmal.

Kérjük mindazokat, akik a társasvacsorán (étkezés állap szerint venni kívánnak, ebbeli szándékukat a gondnoki hivatalnál (Hatvan-utca 24. szám) 8-ig a délutáni órákban közölni szíveskedjenek.

TISZÁNTÚLI HIRLAP

könyvnyomdávalalal

R.-T.

Varga-utca

5.

TELEFONSZÁMOK: 788. és 789.

Készít

a legolcsóbb árák

mellett mindenféle nyomtatványt

gyorsan és legizlésebb kivitelben

Makulatura

papir

kapható

lapunk nyomdájában

Varga utca 5. sz.

Dr. REX-féle

mesterséges

Bikszádi só

segítségével bárki készíthet házi-
lag kitűnő minőségű borvizet. —
Olcsó, kényelmes és hygienicus

Kapható:

gyógyszertárakban és droguariákban

Hindenburg válasza a fehérmegyének.

Székesfehérvár május 5. Harjane József dr. Fehérmegye alispánján üdvözlő táviratát küldött Hidenburg német birodalmi elnökhöz megválasztása alkalmából. Hidenburg tábornagy a következőkben válaszolt: dr. Havranek József alispán urnak Fehérmegye. En egykori magyar ezredem jókívánságért fogadja legnagyobb köznémetet.

Hegedüs Pál altábornagy által indított sajtóperben a Kuria megváltoztatta az ítéletet.

Budapest, május 5. Az Új Nemzedék s erkesztőjét, Cavalier Józsefet és munkatársát, Berényi Sándort mint ismeretes, Hegedüs Pál altábornagy megrágalmazása címén a bíróság egy-egy hónapi fogházra ítélte. A tábla Cavalier büntetését jóváhagyta, Berényi büntetését 15 napi fogházra szállította le. A Kuria most megemmesítette mindkét ítéletet és becsületsértés miatt fejenként másfél millió korona pénzbüntetést szabott ki, de ennek behajtását is fel függesztette.

Vasúti katasztrófa Pozsony közelében.

Prága, május 5. Május 4-én 20 óra 10 perckor a 100-ik számú gyorsvonat mozdonya és három első kocsija a Zsolna-Pozsony szakaszon Bresszlovány állomás bejárata előtt a lezárt váltók miatt kisiklott. A mozdony és az egyik kocsi összeesett. A mozdonyvezető meghalt három utas súlyosan 11 könnyebben megsebesült.

Két hónapi fogházra ítelt hírlapíró.

Budapest, május 5. Bauer Ernő rendőrfőtanácsos rágalmazás miatt feljellette Pál József hírlapírót, aki Károli Géza rendőrfőtanácsos öngyilkosságával kapcsolatban azt írta, hogy Bauer feljelentésére felfüggesztették állásától és emiatt lett öngyilkos, Bauert azzal vádolta, hogy nem emelt szót mellette. A bíróság mai tárgyalásán a bizonyítás lefolytatása után Pál Józsefet öt hónapra és két hónapi fogházra és 5 millió korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott felbejött.

A Világáruház tulajdonosát kitiltották az országból.

Budapestről jelentik: Wiener Ignácot a Világáruház tulajdonosát régebben a bíróság másfél évi börtönrre és a büntetés végrehajtása után az ország területéről való kitiltásra ítélte a dágítás miatt. Wiener büntetését most költötte és a rendőrség az ország területéről kitoloncolta. Wiener budapesti üzletét elárta és Bécsben telepszik le.

Hirdetmény az adófizetésről.

A városi adóhivatal a torlódások elkerülése végett felhívja az adózók figyelmét a folyó évi második negyedévi adók befizetésére.

A befizetés postakártyákon át 31713. számú csekk számlán is eszközölhető.

A befizetési lapon feltüntetendő, milyen adótarozásra történik a befizetés. Azon adózó, aki a befizetést posta útján teszi, előzőleg jelenjen meg az illetékes kerületi adóhivatalnál, ahol pontos felvilágosítást nyer a befizetendő összeg nagyságára.

A befizetési lapok díjtalanul a városi adóhivatalnál, írtár, főosztály szerezhetők be.

Városi adóhivatal.

Holttest a nyitott kutban.

A nyulasi pályaudvar holttestet talált a kutban.

Tegnap délután a Nyulasi Őrháznál szolgálatot teljesítő pályaudvar a pályatestet vizsgálta. Közben a sín-párok melletti kuthoz ért. A délutáni melegben megszomjazott a kuthoz lement azzal, hogy felhúzza egy veder vizet.

Amidőn azonban a nyitott kutba a vedret leakarta bocsájtani a legnagyobb ámulatára egy hullát talált a kut vizén lebegni.

Azonnal visszasietett az Őrházhoz és telefonált a józsi álmáshoz, ahol éppen kint volt az alsójózsai

csendőrség egy járőre. A csendőrök a pályaudvar segítségével kihúzták a kútból a holttestet. A hulla egy középkorú egyszerűbb öltözetű nő. Pontos kilétét még nem sikerült megállapítani. A csendőrség a hullát bevitte a bonctani intézetbe, egyben nyomozást indítottak pontos személyadatainak megállapítása végett.

Még eddig nem lehetett megállapítani, hogy bűntény vagy öngyilkosság esete forog-e fent.

Megszüntették az eljárást mert megszállt területre való.

Érdekes törvényszéki tárgyalás.

Rothstein Jakab szatmárnémeti földbírók a háború alatt szénát szállított a hadseregnek. A szatmárnémeti katonai raktár szerződést kötött a gazdálkodóval tízezer mázsa szénára szállítására. Mikor 3000 mázsa megkaptak, értesítették Rothsteint, hogy többet ne szállítson, mert a 7000 mázsa fölött a kassai parancsnokság fog diszponálni. Rothstein a meglevő szénát eladta egy másik katonai csapatnak ugyanolyan áron, mintahogy a szerződésben ki volt kötve a szatmárnémeti

tiéssel. Később a szatmárnémeti raktár feljelentette a földbírókat és az ügyesség hadviselés érdekei ellen elkövetett bűntett címén vádiratot adott ki ellene.

A debreceni törvényszék dr. Serly tanácsa tegnap tárgyalta ezt az ügyet. A bíróság dr. Fényes Jenő ügyvéd indítványára aon a címen, hogy Rothstein a békeszerződés értelmében nem magyar állampolgár, megszüntette az eljárást. Az erre vonatkozó végzés jogerős.

Javult az értéktőzsde.

A részvénytőzsdén általában kedvező volt a piac hangulata és nemcsak az irányzat javult de a forgalom is megélénkült. A szilárdulás úgy külső mint belső vásárlásokra történt.

Utőtőzsde.

A hangulat mindvégig bizakodó és a forgalom is szokaitanul élénk. Az irányzat szilárd és az árfolyamok csaknem kivétel nélkül a zárlati szinten mozognak: Magyar Hite 390—391, Osztrák Hite 138. Sa 60 520, Nova 196—197, Ganz-Danubius 2385—2390, Nasic 1840, Georgia 260—161.5 ezer korona.

A terménytőzsde üzletellen.

A terménytőzsdén barátságos nyitás után a tartott irányzat mellett végig üzletelt a piac.

Az árjelző bizottság egyetlenegy cikknek sem emelte az árát, mivel zárlati számottevő üzletkötés nem történt.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 505—507 fél, egy b 502 fél—505, 78 kilós tiszavidéki 512—515 fél, egyéb 510—512 fél, 76 kilós tiszavidéki 510—512 fél, egyéb 510 fél—512, rozs 450 fél—455. tak árpa 330—340, sörárpa 450—470, köles 250—260, zab 420—430 tengeri 245—247, korpa, 230—235.

Zürichi zárlat.

Páris 2710, London 2509, Newyork 517 egynegyed, Brüsszel 26.5, Milánó 2122 fél, Hollandia 207.85, Berlin 123.25, Bécs 72.80, Szófia 377, Prága 1532, Varsó 99.45, Budapest 72.75, Belgrád 835, Bukarest 240.

Ferencvárosi sertésvásár.

Szabadvásári maradvány 744, érkezett 164, eladva 92. Árak könnyű 14—15.5, nehéz 18—5.20. Zárt vásáron nem volt forgalom.

Az aranykorona árfolyama

Egy aranykorona (a dollár hiva-

talos jegyzésének pénzfolyamán számítva) 14,409 papírkorona,

Magyar Nemzeti Bank jelentése a deviza árfolyamokról).

Darab	Vétel	Eladás
Dollár	70800 K	71430 K
Angol font	344000 K	347000 K
Hollandi forint	28237 K	28513 K
Francia frank	3736 K	3760 K
Svájci frank	13645 K	13799 K
Léva	552 K	574 K
Cseh korona	2090 K	2110 K
Lira	2914 K	2952 K
Lej	323 K	325 K
Dinár	1121 K	1143 K
100 n. márka	16990 K	16891 K
Lengyel marka	13440	13594
Osztrák korona	9935	10045

Két életunt.

Megmérgezte magát egy pincérlány és egy beteg asszony.

Tegnap délután két önmérgezést is jelentettek a mentőknek. Az első esetet a bőrgyógyászati klinikáról jelentették. Ott apolták már napok óta Gocz Irén pincérlányt. Már már javulóban volt állapota, amikor tegnap délután egy óvatlan pillanathban oxigénátát olajt ivott. A leány eszméletét elveszítette, szája habzott, szeméi kidagadtak, úgy hogy az öngyilkosság kísérlete kézenfekvő volt. Epen ezért a klinikáról telefonáltak a mentőknek, akik a helyszínen megjelentek s az életunt pincérlányt kiszállították a belgyógyászati klinikára. Állapota válságos.

A második önmérgezést tegnap a késő délutáni órákban jelentették a Homok-utca 61. szám alól. Ott lakott Tóth Ferencné 28 éves asszony. Tóthné már régebb idő óta súlyos betegen fekszik lakásán. Tegnap a késő délutáni órákban marólugot ivott. Eszméletlen állapotban szállították a belgyógyászati klinikára. Állapota reménytelen. Tette nek oka gyógyíthatatlan betegsége.

Elsőrendű kárpitos

SZABÓ JÓZSEF Varga-utca 1. sz., Szent Anna-utca sarok KÉSZ HENCSEK RAKTÁRON

Mosott rongyot

vesz a „Tiszántuli Hirlap” nyomdája, Varga-utca 5. sz.

Gyermekkoszikat

állandóan jutányos árban raktáron tartunk JANCsó KÁLMÁN szatmárnémeti raktár Simonyi-ut. Bátor-utca 3. szám

Cipészek figyeljétek

A világhírű amerikai Century Schervo a legelső napi árban ismét kapható KOHN MARTON bőrkészítőnél Debreczen, Csapó-utca 4

Festéket

Padlólakot, brunolint, terpentint, fr-niszt, zománclakot és minden színű porfestéket kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolhat

STERN

festéküzletben Piac utca 10. Bikkával szemben.

Debreczenszky István

kárpitos — Halköz 8. szám Kész hencserek, diványok, matracok, garnitúrák raktáron Javításokat elvállalok

OLIVÓT

bársony menyasszonyok Varga-utca 5.

A fogós ebéd menü . 14000
2 fogós vacsora menü 12000
Zina reggel 3500
1 pohár sör 4000
Havi ebéd és vacsora . 600000

Guzdag József éttermében HUNYADI-UTCA 1. SZÁM

Felétts szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF Kiadja a T. H. könyv- és lapkiadó-vállalat

Nyomatott a Tiszántuli Hirlap r.-l. nyomdáiban.

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 3000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Ujság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában vagy a Hegedűs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik (Piac-u. 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szöveg 8000 korona, minden további szó 800 korona — Vastagbetűvel szedett apróhirdetés levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik

AJANLAT

Márványozatok, cementlapok, betonárak, sarkövek minden fajta építési anyagok legolcsóbban beszerezhetők Debreczeni Műkőgyárnál. Fűrdő-u. 2. Telefon 10-93.

Harisnyagyostyopólást vállalkozó, Viola utca 22.

Nagy kamatot fizet pénze után a Nagy ajos iródt, Veres-utca 9. H151

Kaisernél ismét lehet részletre vásárolni. Piac-u. 7. F130

Saját részükre varrni tanulóleányok felvételnek. Hodossyné Kovács Erzsébet, Péterfia II.

Bor! Saját termelésű zamatos házbör, literenként kapható minden nap csak 14.000 K-ért. — Sestakert, Poroszlay-ut 53.

Menyasszonyi — családi gyermekfényképek művészi kivitelben készülnek Ruzicskánál. Piac-u. 32.

Menyasszonyi, családi és gyermekfényképek művészi kivitelben készülnek Ruzicskánál. Piac-u. 32. F34

Egy tehénét fejésre elvállalok — Natgymacs, Andirkó János. H47

Kiváló budapesti zongorahangoló érkezik legközelebb városunkba; — egy hangolás ára 200.000 K. Bővebb felvilágosítást nyújt dr. Popini Albert, Borszorményi-út 15 szám, Telefon 9-24.

Igen kérem azt a Margit nevű úri nőt, aki folyó hó 20-án Debreczenből Budapestre utazott a déli személyvonat legutolsó kocsijának fülkéjében 2 — tudomásom szerint — budapesti barátjával együtt, akik közül az idősebb arinót „Pipaes”-nak szólította, legyen kegyes adja meg a két barátjának a címét, hogy a Szolnokon történt kiszállásunk alkalmával feleségemnek a fülkében felejtett körülbelül két millió értékű tartalmú ridikülje sorsa felől ha arról tudomásuk volna, tőlük információt kérhessek. Az értesítést kérem megadni apámnak, Szabados Gézának Cserépes-utca 4. szám alá, Szabados Gyula, Zalaegerszeg, fűtőházi főnökség. F72

Jó házi ebédkoszt olcsón kapható. Csokonai-u. 42. Baázsné. F69

Paradicsomkaró olcsón kapható Sestakert, Komlóssy-u. 42. F67

Hölgyeim! Ki volna hajlandó 100 millióval kisegíteni; annak vagyont, gazdaságát, mindenét gondoznam kamat fejében. Ajánlatot „Török úri” jellegére a Tiszántúli Hírlapnak.

Jó kertiföld, törmelék a Szent Anna-utcai Svetits építkezéstől díjtalanul elszállítható. 111

Aranyot ezüstöt, briliánsat, hamis fogat legmagasabb árban vesznek
STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. I. em.

Piac-utcán lakó uriaszony elsőrangú ebédkosztot adna. Cim a kiadóban. F64

Kenyeret csak Batthyányi-u. 15. szám alatti sütődobban vásároljon, mert ott 5000 K. egy kg kenyér. 110

Varrónő házakhoz ajánkozik, Piac-u. 56. F65

Arva leány, ki 15-ik életévét betöltötte, házi munkára gyermektelen családnak felvétetik, hol családtagnak tekintjük teljesen arva és vidéki előnyben. Cim a kiadóban. F66

A modern kölesönkönyvtárba minden könyvjelenséget megkaphat —

havonta 20.000 ért. Piac-u 58. F63

Tögyhasób felvágva, házhozszállítva mázsánként 46.000 K. Varga-u. 11. sz. H54

LAKÁS, ÜZLET

Üzletnek vagy 2 szobás lakásnak megfelelő helyiség kiadó. — Székely-utca 20 szám. 105

Butorozott szoba szolid nő vagy férfinak kiadó. Weiszné, Bundi-utca 15. sz.

Kerestetik a Boeskey kertbe egy mindenest. Jelentkezzen Jókai-u. 10. házmeztérnél.

Egy szoba, konyhás lakást elcserelek Veres-, Faragó- vagy Eötvös-utca környékén, ráfizetéssel is. Cim a kiadóban. F6

Háromszobás lakást átvennék leváltási díjjal, esetleg hasonló budapesti ellenében, Kecskeméthy Imre Angol-Magyar Bank. F240

Forgalmas fűszerüzlet, korlátolt italmérséssel, két szobás akással, lelépés nélkül eladó. Biztos megélhetés. Cim a kiadóban. 64

A nyári hónapokra két szoba, konyhát keresek a Komlóssy vagy Simonyi-úton. Értekezhetni lehet Sesztina üzletben a pénztárnál. H45

Üzlethelyiség — forgalmas helyen azonnal kiadó. Atalla-tér 2. F35

Villában téli nyári lakásnak 2 szoba fürdőszoba, konyha felépítéssel kiadó. Ugyanitt tengeri daráló és tizedes mérleg eladó. Simonyi-út 28. 102

A Tavaszai időnyre a szövetek megérkeztek, melyből elsőrendű elegáns férfiruhákat készítek nagyon jutányos árakban.

KERESZESI aridivat szabad, Varga-u. 1. Tessék meggyőződni! Pontos kiszolgálás!

Utcai butorozott szoba 15-től, törvénytörés mellett kiadó. Cim a kiadóban. H48

2 mázsa buza havibért fizetek — kettő vagy háromszobás modern lakásért. „2 q” jellegére a Hajdúföldhöz. H49

Butorozott szoba külön bejárattal azonnal kiadó. Hadházi-u. 5. H52

Csinosan butorozott utcai különbejárattal szoba kiadó. Szent Anna-u. 50. sz. H53

Szoba konyhahasználattal kiadó. Cim a kiadóban. F57

Nagy asztalosműhely kiadó. Darabos-u. 17. H55

Különbejárattal butorozott szoba kiadó. Hatvan-u. 70. F60

2 szoba butorozva, konyhahasználattal nyaralásra kiadó. 20 kiló háziszir eladó. Cim Debreczennél. 108

Idősebb házaspárnak két szoba, konyha kiadó. Cim a kiadóban. 107

Egy szoba, konyha butorral, spájzzal átadó Veres u. 23. 112

Műhelynek vagy raktárnak alkalmas pincehelyiségek kiadók. Kossuth-u. 60. kerestépiület F70

Két szobás modern lakás lelépés nélkül átadó. Ci ma kiadóban. F72

1 szoba, előszoba, konyhás lakásért békebeli árt fizetek. Cim a kiadóhivatalban, Balogh Lajos Varga-u. 1. 114

KERESLET

Varrónőt keresek fehérnemű javításához. Jelentkezni Bika bérház II. emeleten, 5. 103

Bejárónő kerestetik azonnali belépésre. özv. Nagy Péterné, Kert-u. 1.

Keresek 100 millió házat belterületen, beköltözhető lakással. Ajánlatokat „Késszép” jellegére Hajdúföldhöz. H46

Fodrászsegéd idősebb felvétetik Forgácsnál Hungária palota. 115

ÁLLÁST KERES

Magános urnához vagy urhoz házzelvezetőnek ajánlok. Eötvös-u. 88. sz. I. ajtó.

Kereskedelmi végzettségű fiatalember hesszabb kereskedelmi gyakorlattal bármilyen állást elfogad. Cim a „Debreczen” kiadóban. 58

Szorgalmas, komoly rőtös kereskedő segéd állást keres. Cim a Tiszántúlnál. 23

Fiatalt okl. gazdász akár helyben, akár vidéken állást keres. Fizetés mel lékes. Cim a „Debreczen” kiadóban. 59

Bejáró takarítónő azonnala felvétetik. Vár-u. 2. sz.

ÁLLÁST KAP

Géplakatos tanuló felvétetik. Ehrenreich Sámuel, Arany János-utca 37. szám. F123

Házzelvezető kerestetik vidékre két tagu családnak, ki jól főz és baromfi nevelést kis cseléd segítségével elvégzi. Cim: Homok-u. 17.

ELÁDAS

Continental írógép, látható írású vizvártóval és tabulátorral felszerelve, eladó: Simonyi út 11.

Eladó a város központján, Magoss utca 14. lakályos utca, családi ház; 5 elfoglalható szobával, kert, finca, sertés, baromfi udvar, gyümölcsfák villany, jó vizű kut. Pormentes; uri utca. Ára 200 millió. Javítani való nincs. H9

Hízottsertés eladó, fiatal huszonöt darab 135 kg-os. Tépei gazdaság. — H193

VEGYES

Nagy, esetleg kisebb birtok kezelését vagy más megfelelő állást vállalna gyakorlott gazda. Cim a kiadóban. H50

Cséplés. Egy magánjárt és egy gözcséplőt keresek bérbé. Cim a kiadóban. H51

Ügyes elárúsító és próbakisasszonyok felvétetek Halmagy dióházban. F71

Egy jobb kiseányt keresek 3 éves kilányom mellé Tolnai Piac-u. 49. — F69

Hadirekruiták foglalkoztató irodájának közvetítő irodája Szent Anna-u. 2.

Vezeklő-pince étterem és söröző

Reggel 8 órától egész napon át nyitva
Budapest, VI., Andrassy-ut 25.

Borok Ital-árlap sörök

1/2 liter asztali	7.5 K	Udvari 1 pohár	3.5 K
1/2 liter Nemeskudarka	9 K	Udvari 1 korsó	5.6 K
1/2 liter Jászberényi urad. rizl. 12 K		Bak 1 pohár	4.8 K
		Bak 1 korsó	8 K

HALÁSZLÉ BUCSKY-MÓDRA 15 K

Étlap

Halak:		Régiönszöri ételak:	
Tok tartármártással	25 K	Bécsi szelet burgonyával	16 K
Fogas tartármártással	25 K	Rántottsertészelet burgonyával	16 K
Harcva rántva	30 K	Rostélyos hagymával és burgonyával	16 K
Fogas rostos	30 K	Bélszínlelet burgonyával	16 K
Pony rántva	20 K	1/2 rántott csirke burgonyával	25 K
Régiönszöri ételak:		Kész ételak:	
Bécsi szelet burgonyával	16 K	Sertéskaraj párolt káposztával	15 K
Rántottsertészelet burgonyával	16 K	Sertéscomb párolt káposztával	15 K
Rostélyos hagymával és burgonyával	16 K	Borjuszeg főzelékkel	15 K
Bélszínlelet burgonyával	16 K		
1/2 rántott csirke burgonyával	25 K		
Régiönszöri ételak:			
Marhasült burgonyával	15 K		
Serpenyős szegy	14 K		
Csirkepörkölt galuskával	20 K		
Angol rostdoboz burgonyával	20 K		
Borjucotelette pompadour	20 K		
Pár si filets rakottburgonyával	16 K		
Rakottkaposzta Bucsky-módra	20 K		
Töltöttkáp s ta	10 K		
Borjupörkölt galuskával	10 K		
Sertésörkölt burgonyával	10 K		
Szalontüdő c trommal	8 K		
Borjufodor	8 K		
Székelygulyás	10 K		
Szalonyulyás	8 K		
1 pár virstli tormával	5 K		
Pritott borjumaj burgonyával	10 K		
Velő tojással	10 K		
Gomba tojással	10 K		
2 tojásból rántotta	5 K		